

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

**Матеріали Всеукраїнської
науково-методичної конференції
(10 - 12 квітня 2019 року, м. Одеса)**

У збірнику опубліковано матеріали Всеукраїнської науково-методичної конференції «Забезпечення якості вищої освіти», яка проходила 10 - 12 квітня 2019 року на базі Одеської національної академії харчових технологій.

Для педагогічних та науково-педагогічних працівників, докторантів, аспірантів, усіх, хто цікавиться питаннями забезпечення якості вищої освіти.

Рекомендовано до друку Оргкомітетом Всеукраїнської науково-методичної конференції «Забезпечення якості вищої освіти»

Редакційна колегія:

Сгоров Б.В.	- ректор Одеської національної академії харчових технологій, д. т. н., професор (голова редакційної колегії)
Трішин Ф.А.	- проректор з науково-педагогічної та навчальної роботи, к. т. н., доцент (заступник голови редакційної колегії)
Мардар М.Р.	- проректор з науково-педагогічної роботи та міжнародних зв'язків, д. т. н., професор
Кананихіна О.М.	- проректор з науково-педагогічної та виховної роботи, соціальних питань, оздоровлення і спорту, к. т. н., доцент
Мураховський В.Г.	- директор Навчально-методичного центру забезпечення якості вищої освіти, к. ф.-м. н., доцент
Волков В.Е.	- д. т. н., професор кафедри Вищої та прикладної математики
Корнієнко Ю.К.	- директор центру дистанційної освіти, к. ф.-м. н., доцент
Радіонова О.В.	- к. т. н., доцент кафедри Технології вина та енології
Купріна Н.М.	- декан факультету економіки, бізнесу і контролю, к. е. н., доцент
Хобін В.А.	- директор Навчально-наукового центру інформаційних технологій, д. т. н., професор
Сярова А.С.	методист Навчально-методичного центру забезпечення якості вищої освіти

Оргкомітет Всеукраїнської науково-методичної конференції «Забезпечення якості вищої освіти» може не поділяти думку учасників. Відповідальність за зміст і достовірність поданого матеріалу несуть учасники.

НЕОБХІДНІСТЬ СВОЄЧАСНОГО ОНОВЛЕННЯ WEB-САЙТІВ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

І.С. Чернега, Л.В. Фігурська

Web-сайт є візитною карткою закладу вищої освіти (ЗВО) в міжнародному освітньому просторі, відображає його освітню та наукову діяльність. Web-політика навчального закладу сприяє формуванню нових зв'язків, неформальному спілкуванню між вченими та реалізації інноваційних розробок на основі обміну досвідом. Публікації на сайтах ЗВО - найбільш простий і ефективний шлях оперативного обміну інформацією між вченими, викладачами і студентами. Виходячи з цього, якщо навчальний заклад не володіє інтернет-технологіями, він не може сьогодні називатися закладом вищої освіти.

На сьогоднішній день існують різні рейтинги, які оцінюють діяльність закладів вищої освіти. Розглянемо параметри оцінювання найбільш популярних рейтингів:

1. Webometrics - кількість проіндексованих пошуковими системами сторінок ЗВО, зовнішні посилання на web-сайт ЗВО, цитованість ресурсу, кількість завантажених на web-сайт файлів (інформаційну активність web-сайту ЗВО).

2. Scopus - кількість статей, які завантажені в базу даних Scopus, частота цитування статей.

3. ТОП 200 Україна - якість підготовки випускників (оцінка роботодавців), якість підготовки випускників (оцінка академічного співтовариства), якість науково-педагогічного потенціалу, міжнародне визнання.

4. QS World University - академічна репутація, репутація серед роботодавців, співвідношення викладацького складу до кількості студентів, індекс цитованості, кількість іноземних викладачів та студентів.

Вебометричний рейтинг університетів світу (англ. *Webometrics ranking of world's universities, Webometrics*) - один з рейтингів університетів світу, за яким аналізують ступінь представлення діяльності університетів в інтернет-просторі.

Рейтинг складають починаючи з 2004 року і публікують двічі на рік (у червні-липні та січні). Його складає Лабораторія кіберметрики (*Cybermetrics Lab*) Національної дослідницької ради Іспанії (*Spanish National Research Council, CSIC*), яка діє при Міністерстві науки та інновацій Іспанії. Рейтинг починався з аналізу 6000 університетів у 2004 році, на сьогодні аналізують понад 20000 закладів вищої освіти і визначають їхнє місце відповідно до ступеня представлення своєї діяльності в інтернет-просторі, застосовуючи свою власну методологію оцінки.

Методи і підходи оцінки навчальних закладів відповідають Берлінським принципам ранжирування закладів вищої освіти (*Berlin Principles on Ranking of*

Higher Education Institutions). Ці принципи були розроблені, узгоджені та затверджені в якості основних для порівняльних досліджень національних систем вищої освіти Міжнародною експертною групою по ранжируванню (IREG), заснованої в 2004 році Європейським центром з вищої освіти ЮНЕСКО (UNESCO-CEPES) та Інститутом політики вищої освіти в Вашингтоні (*Institute for Higher Education Policy*). Згідно з цими принципами, із існуючих на сьогодні більше 20000 закладів вищої освіти, до рейтингу Webometrics потрапляють 12000. Сьогодні цей рейтинг вважається одним з найбільш авторитетних.

Webometrics аналізує не освітню діяльність університетів в цілому, а представленість ЗВО в інтернет-просторі. Рейтинг Webometrics дозволяє непрямым чином оцінити науково-дослідні досягнення університетів через порівняння їх web-сайтів.

Одним із важливих компонентів рейтингу є вибір параметрів по яких оцінюється ЗВО. Для аналізу взято 4 параметри:

1. Присутність (*presence*) - кількість присутніх на сайті ЗВО сторінок усіх форматів, проіндексованих пошуковою системою Google.

2. Вплив (*impact*) - комбінація кількості зовнішніх гіперпосилань на домен університету (*external inlinks*) та кількості доменів, з яких ці посилання надходять (*referring domains*). Для збільшення валідності даних використовується два провайдера: Majestic SEO та ahrefs. Тому результуючі значення *external inlinks* та *referring domains* обирається як максимальні з цих двох джерел. На думку авторів, кількість таких лінків свідчить про видимість ЗВО і важливість опублікованих матеріалів (велика частина таких лінків слугить подібно до цитування в бібліографії).

3. Відкритість (*openness*) - кількість присутніх на сайті ЗВО файлів у форматах Adobe Acrobat (.pdf), Microsoft Word (.doc, .docx) та Microsoft PowerPoint (.ppt), проіндексованих академічною пошуковою системою Google Scholar.

4. Висока якість (*excellence*) - наукові статті, що опубліковані авторами вишу в журналах, проіндексованих бібліометричною базою Scopus, та входять до складу 10% статей, найбільш цитованих у своїх наукових галузях за версією Scimago Group.

Також, наявність зручного в користуванні web-сайту з вичерпною інформацією та Правилами прийому для абітурієнтів - це необхідність для кожного вишу в сучасних умовах вільної конкуренції навчальних закладів, адже для більшості випускників сайт вишу є єдиним джерелом інформації про навчання в ньому.

Саме тому щорічно проводяться також дослідження та складаються рейтинги web-сайтів ЗВО за їхньою інформативністю, які характеризуються наступними критеріями оцінювання:

- наявність Правил прийому;
- вчасність оприлюднення інформації;

- повнота інформації про умови конкурсного відбору абітурієнтів на всіх етапах вступу;
- зручність у користуванні Web-сайтом;
- можливість контекстного пошуку та пошуку окремих статей;
- наявність окремого розділу про вступ.

Якщо web-ефективність ЗВО нижче очікуваної позиції відповідно до їх академічної позиції, необхідно переглянути свою політику в інтернет-просторі, відкритому доступі і прозорості, сприяючи істотному збільшенню об'ємів і якості своїх електронних публікацій.

ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ ПРИ ВИВЧЕННІ ДИСЦИПЛІНИ «ПІДПРИЄМНИЦЬКІ МЕРЕЖІ»

Ю.О. Бровкіна

В останні часи відбувається суттєва модернізація організації системи освіти. Ці зміни направлені на підвищення конкурентоспроможності випускників закладів вищої освіти на ринку праці, посилення практичної спрямованості навчання, формування у майбутніх фахівців вмінь та навиків ефективної самоорганізації.

Вагомою структурною складовою освітньої програми є самостійна робота. Особливо гостро питання ефективної організації самостійної роботи стосуються теоретичних дисциплін, до яких відноситься дисципліна «Підприємницькі мережі». Самостійна робота з дисциплін теоретичного напрямку є найбільш творчою та змушує студента мислити самостійно. Основним завданням викладача стає вибір форм проведення самостійної роботи, за допомогою яких вона стане найбільш результативною.

Для успішного здійснення самостійної роботи необхідні: мотивування студентів щодо її виконання; відповідна організація методичної документації; проведення консультативної допомоги; визначення форм, чітких строків подачі результатів роботи, критеріїв оцінки.

Самостійну роботу з дисципліни «Підприємницькі мережі» можна умовно розподілити за місцем її виконання: аудиторна - під час практичних занять; позааудиторна - під час підготовки до лекцій та практичних занять; під час підготовки до всіх видів контрольних заходів; при підготовці індивідуальних завдань.

Відповідно до цього розподілу серед форм організації самостійної роботи з дисципліни «Підприємницькі мережі» можна виділити:

- складання порівняльних таблиць (наприклад, зі статистичною інформацією з подальшим аналізом ситуації);
- розробка структурно-логічних схем за окремими тематичними розділами курсу;

Особливості створення дистанційного курсу з дисципліни «Інформаційно-аналітична діяльність в галузі інформаційної безпеки»	
Ю.К. Корнієнко, С.В. Котлик, О.С. Бойцова	236
Особливості проведення зимового дистанційного модуля 2018-2019 н. р.	
Ф.А. Трішин, Ю.К. Корнієнко	239
Впровадження ініціативи відкритого цитування для аналізу і моніторингу	
О.В. Ольшевська, В.О. Соловей, О.Ю. Сакалюк	244
Мотивація і контроль самостійної роботи студентів	
О.М. Котузаки, О.В. Макарова, Л.В. Гордієнко, Ю.Ю. Бровкіна	246
Дистанційне навчання та інновації в дипломному проектуванні	
Г.М. Станкевич, Л.Д. Дмитренко, С.М. Соц	247
Необхідність своєчасного оновлення web-сайтів закладів вищої освіти	
І.С. Чернега, Л.В. Фігурська	251
Форми організації самостійної роботи студентів при вивченні дисципліни «Підприємницькі мережі»	
Ю.О. Бровкіна	253
Формування у студентів потреб і мотивів до самостійної роботи	
В.В. Атанасова, В.С. Степанова	254
Самостійна робота студентів як складова частина процесу навчання	
А.Д. Салавеліс, С.Л. Колесніченко, Ю.О. Козонова	255
Самостійна робота студентів при засвоєнні дисципліни «Інновації в індустрії гостинності»	
Л.А. Тітомир	257
Використання елементів дистанційної освіти при підготовці бакалаврів з дисципліни «Безпека життєдіяльності та основи охорони праці»	
С.М. Неменуша	258
Дистанційне навчання іноземних мов	
О.С. Зінченко, С.Я. Маслоva, А.В. Руда	260
Масові відкриті онлайн-курси - частина сучасного освітнього процесу у вищої освіти	
Л.М. Сагач	262
Контроль знань дистанційного модуля з хімічних дисциплін	
О.О. Антіпіна, Н.К. Черно	263
ІТ-технології у дисципліні «Електромонтажні роботи»	
П.М. Монтік, А.А. Галіулін, О.Ю. Розіна	264
Про роль самостійної роботи під час дистанційного навчання на кафедрі Електромеханіки та мехатроніки	
Р.В. Амбарцумянц, С.В. Тутаєв	265
Самостійна робота як форма підвищення рівня учбового процесу	
Г.А. Аванес'янц	266
Деякі активні (інтерактивні) форми і методи навчання	
А.В. Вітюк, Н.Г. Коновенко	267
Ефективність застосування проектів у самостійній пізнавальній діяльності студентів	
А.В. Вітюк, Н.В. Нужна	270